

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Piotr Grahmez

(art. 190 alin. (4) Cod penal)

*(Dosarul nr. Ira-207/2023
Nr. PIGD 1-18147344-01-Ira-01022023)*

Recurs depus până la 01 septembrie 2023; art. 427 alin. (1) pct. 5), 6), 8), 16) Cod de procedură penală – recursul nu se încadrează în temeiul invocat, deoarece nu menționează explicit erorile care ar combate motivele esențiale invocate de instanța de apel.

06 februarie 2025

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Radu Grecu

Instanța de apel: Alexandru Spoială, Mihail Diaconu, Dorin Dulghieru

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Grahmez Piotr,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Ghenadie Eremciuc,

Vladislav Gribincea, *judecători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Piotr Grahmez s-a născut în anul 1983 în raionul Comrat. El a fost învinuit, în temeiul art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal (două episoade de escrocherie separate). La 26 februarie 2019, procurorul a emis ordonanța cu privire la modificarea învinuirii în sensul agravării și acțiunile lui Piotr Grahmez a fost recalificate conform art. 190 alin. (4) Cod penal (f.d. 61-63, vol. III).

2. Piotr Grahmez a fost apărat de avocatul Anatolie Bacalîm.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură generală. Piotr Grahmez a fost recunoscut vinovat și condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal. La 02 noiembrie 2022, instanța de apel a recalificat acțiunile lui Piotr Grahmez în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal.

4. La 12 decembrie 2022, avocatul Anatolie Bacalîm a depus recurs în care a solicitat încadrarea acțiunilor lui Piotr Grahmez în baza art. 190 alin. (2), lit. b), c) Cod penal în două episoade separate, cu stabilirea pedepsei neprivative de libertate.

5. Urmăririle penale în această cauză au fost efectuate între 26 ianuarie 2018 - 25 aprilie 2018 și 15 februarie 2018 – 30 martie 2018. La 11 iunie 2018, cauzele penale au fost conexe într-o singură procedură. Prima instanță a examinat cauza în perioada 19 aprilie 2018 – 13 aprilie 2022. Instanța de apel a examinat cauza între 10 mai și 02 noiembrie 2022. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 01 februarie 2023.

ÎN FAPT

6. Piotr Grahmez a fost acuzat că, la 22 ianuarie 2018, aflându-se în Penitenciarul nr. 3, Leova, a urmărit să obțină în mod ilicit bunuri de la o altă persoană, prin înșelăciune și abuz de încredere. Sub pretextul achiziționării unui automobil provenit din Lituania, și aducerii acestuia pe teritoriul Republicii Moldova, cu scopul de a-l transfera ulterior în proprietatea și posesia lui Alexei Bivol, inculpatul a obținut de la acesta suma de 55.000 de lei, prin ce i-a provocat un prejudiciu material considerabil. Acțiunile lui Piotr Grahmez au fost calificate conform articolului 190 alineatul (2), literele b) și c) din Codul Penal (escrocherie).

7. Piotr Grahmez a mai fost învinuit de organizarea unei scheme de înșelăciune în timp ce se afla în detenție în Penitenciarul nr. 3. Sub pretextul achiziționării unui automobil din Lituania, el a coordonat, prin telefon, obținerea a 3.000 de euro (61.944 lei) de la Roman Dragan. Baniile au fost obținute de la ultimul prin intermediul lui Angela Cebotari, care a transmis banii lui Nicolai Grozdev, iar acesta i-a transmis unei persoane necunoscute sub numele de Andrei, într-o locație din apropierea Gării Feroviare. Acțiunile date ale lui Piotr Grahmez de asemenea au fost calificate conform art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal (escrocherie).

8. La 26 februarie 2019, procurorul a emis ordonanța cu privire la modificarea învinuirii în sensul agravării și acțiunile lui Piotr Grahmez a fost recalificate conform art. 190 alin. (4) Cod penal (f.d. 61-63, vol. III)

9. La 13 aprilie 2022, prin [sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani](#), Piotr Grahmez a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la șapte ani și șase luni de închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa orice funcții și exercita orice activități legate de administrarea și gestionarea mijloacelor bănești și a bunurilor materiale pe un termen de trei ani. Acțiunile civile au fost admise parțial. Instanța a dispus încasarea de la Grahmez Piotr în favoarea lui Alexei Bivol a sumei de 55.000 de lei drept prejudiciu material, 5.000 de lei drept pentru prejudiciul moral și 5.000 de lei cu titlu de cheltuieli judiciare. Instanța a mai încasat în beneficiul lui Roman Dragan suma de 3.000 de euro și în beneficiul lui Bostan Victor suma de 1.500 de euro.

10. La 20 aprilie 2022, avocatul Anatolie Bacalîm a depus apel, solicitând casarea sentinței și rejudecarea cauzei. Apelantul a cerut ca acțiunile lui Piotr Grahmez să fie încadrate conform articolelor 190 alin. (2) lit. b) și c) din Codul Penal, cu aplicarea unei sancțiuni penale neprivative de libertate. De asemenea, avocatul a solicitat ca acțiunile civile să fie admise în principiu, iar instanța de judecată să se pronunțe asupra cuantumului acestora în cadrul procedurii civile. Avocatul a susținut că instanța de fond a apreciat eronat probele administrate și a admis modificarea învinuirii aduse lui Piotr Grahmez prin ordonanța procurorului din 26 februarie 2019 încălcând normele procesual penale. Nu există probe noi care să justifice agravarea învinuirii, iar modificarea învinuirii pe baza articolului 190 alin. (4) din Codul Penal este ilegală, deoarece două dintre cele trei episoade de învinuire au fost investigate de organe de urmărire penală diferite. Avocatul a mai indicat că instanța de fond a făcut o eroare în aprecierea intenției unice de comitere a faptelor infracționale, menționând că această intenție ar fi justificată doar în cazul unor fapte infracționale identice, ceea ce nu este cazul, având în vedere că faptele au fost comise într-un context diferit, cu părți vătămate diferite și în perioade de timp diferite. În ceea ce privește pedeapsa, avocatul a susținut că instanța de fond nu a luat în considerare faptul că faptele comise de Piotr Grahmez sunt mai puțin grave și că acesta are un comportament pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, a recunoscut vina și s-a căit sincer. Avocatul a cerut ca pedeapsa să fie una neprivativă de libertate, aplicând art. 90

Codul penal. Avocatul a mai menționat că, din cauza implicării unor persoane neidentificate în comiterea infracțiunii, răspunderea materială ar trebui să fie solidară și nu individuală.

11. La 02 noiembrie 2022, [Curtea de Apel Chișinău](#) a admis apelul avocatului pe alte motive și a casat sentința în latura penală, pronunțând o nouă hotărâre. Instanța a recalificat acțiunile lui Piotr Grahmez în baza articolului 190 alin. (2) lit. b) și c) din Codul Penal și i-a aplicat o pedeapsă de patru ani de închisoare. Curtea de Apel a subliniat că, după pronunțarea sentinței inițiale, au fost operate modificări la articolul 190 din Codul Penal prin Legea nr. 247 din 29 iulie 2022, în vigoare din 26 august 2022. Aceste modificări au fost considerate favorabile inculpatului. Noua reglementare prevede că „escrocheria săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile” este incriminată conform articolului 190 alin. (2) lit. c) din Codul Penal. Având în vedere quantumul prejudiciului total cauzat părților vătămate, care s-a ridicat la 147.916,15 lei și care a fost considerat „considerabil”. Decizia motivată a fost pronunțată la 30 noiembrie 2022.

12. La 12 decembrie 2022, avocatul Anatolie Bacalîm a depus recurs, invocând temeiurile prevăzute de articolul 427 alin. (1) pct. 5), 6), 8) și 16) din Codul de procedură penală. Recurentul a solicitat casarea deciziei Curții de Apel Chișinău, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile lui Piotr Grahmez să fie încadrate în baza articolelor 190 alin. (2) lit. b) și c), și 190 alin. (2) lit. b) și c) din Codul Penal, cu stabilirea pedepselor pentru fiecare infracțiune comisă, aplicându-se o sancțiune penală neprivativă de libertate. Avocatul a argumentat că trebuie să se țină cont de faptul că condamnatul se află în detenție începând cu 04 ianuarie 2022, în calitate de prevenit. În recurs, avocatul a invocat aceleași argumente pe care le-a prezentat și în apel.

13. La 18 septembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs. Careva referință de către părți nu a fost depusă. a fost depusă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

14. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

5) cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus

neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde;

16) norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.”

15. Articolul 434 Cod de procedură penală prevede următoarele.

„Judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.”

16. Articolul 190 alin. (4) Cod penal, la momentul săvârșirii infracțiunii, prevedea următoarele:

„escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul viclean care a produs daune în proporții mari, săvârșită de mai multe persoane,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani”.

17. Articolul 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, la momentul condamnării în instanța de apel, prevedea următoarele:

„Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

18. Recursul examinat a fost declarat în 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică a fost depus în termen.

19. Conform sensului art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul emite actul de dispoziție conform legii procesuale penale în vigoare la ziua emiterii lui, iar alin. (2) al aceluiași articol permite caracterul ultraactiv al legii procesual - penale, însă doar cu condiția că caracterul ultraactiv este prevăzut de legea nouă. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, a schimbat fundamental temeiurile și procedura de judecare a recursurilor împotriva deciziilor instanței de

apel, iar această legea conține o normă de acordare a caracterului ultraactiv al prevederilor abrogate prin Legea 246/2023, însă norma în cauză se referă doar la temeiurile de recurs. Prin urmare, toate celelalte schimbări aduse procedurii de examinare a recursurilor prin Legea nr. 246/2023, inclusiv cele privind admisibilitatea recursului, limitele judecării recursului și decizia instanței de recurs, se vor aplica și recursurilor care au fost declarate până la 01 septembrie 2023.

20. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală (*mutatis mutandis* decizia CSJ nr. [1ra-854/2022](#), § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (*mutatis mutandis* decizia CSJ nr. [1ra-1520/2023](#), § 56).

21. Recursul se bazează pe art. 427 alin. (1) pct. 5), 6), 8) și 16) Cod de procedură penală în vigoare până la 01 septembrie 2023. Aceste temeiuri se referă la examinarea cauzei în lipsa unei părți, la motivarea deciziei instanței de apel, la recalificarea acțiunilor inculpatului și la aplicarea normelor de drept. Avocatul recurent în recurs nu specifică erorile concrete comise de instanța de apel. Recurentul nu a detaliat care motive nu au fost abordate de instanța de apel, ce elemente ale infracțiunii nu au fost întrunite sau ce norme de drept au fost aplicate incorect. Astfel, recursul nu aduce argumente noi și se limitează la expunerea acelorași motive invocate în apel, reiterate în cererea de recurs.

22. Apărarea nu a contestat vinovăția, ci doar calificarea acțiunilor și pedeapsa stabilită. În opinia apărării, inculpatul a comis trei fapte penale separate și nu poate fi considerat că a săvârșit o singură infracțiune cu intenție unică. Astfel, ordonanța procurorului de modificare a învinuirii este ilegală, întrucât nu se justifică întrunirea elementelor unei infracțiuni unice, iar faptele ar trebui tratate distinct. Completul de judecată consideră că instanța de apel corect a menținut încadrarea acțiunile condamnatului în baza art. 190 alin. (2) lit. b) și c) din Codul Penal (a se vedea para. 11). Deși organul de urmărire penală poate propune o încadrare a faptei, instanța de judecată are rolul de a analiza cu atenție toate circumstanțele și probele dosarului, pentru a stabili dacă încadrarea juridică propusă este corectă. Instanța poate să modifice această încadrare, doar cu condiția că nu agravează situația inculpatului.

23. Cu referire la dezacordul cu pedeapsa aplicată, instanța de apel a subliniat că aplicarea art. 90 din Codul Penal, care prevede suspendarea condiționată a pedepsei, reprezintă o decizie discreționară a judecătorului. Instanța de apel a considerat că nu există elemente suficiente care să justifice suspendarea condiționată a pedepsei, având în vedere că inculpatul nu se află la prima abatere,

fapta a fost comisă în perioada detenției, ceea ce reprezintă o circumstanță agravantă. De asemenea, instanța nu a identificat circumstanțe atenuante care să permită o pedeapsă mai blândă. Apărarea nu a invocat vreo încălcare a dispozițiilor legale referitoare la aplicarea pedepsei cu închisoarea. În cadrul procedurii de recurs, Curtea Supremă de Justiție nu poate, în principiu, pune în discuție decizia instanțelor ierarhic inferioare cu privire la alegerea uneia din pedepsele alternative prevăzute pentru abaterea penală incriminată.

24. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul avocatului Anatolie Bacalîm împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2022.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Vladislav Gribincea